

Brand som gynnar liv

Sedan urminnes tider har det brunnit i våra marker. Bränder har uppkommit naturligt, men har också startats av människor för att skapa bättre förutsättningar för odling och bete. Nu bränner vi igen, i naturvårdens namn. Branden gynnar växter och djur som vi vill bevara.

Bränning förr i tiden

Att ta elden till hjälp är ett uråldrigt bondetrick. I kombination med yxan har bönder sedan forntiden skapat ny odlingsmark genom att bränna. Elden har också använts till att skapa bättre bete för kreaturen. I skötseln av ljunghedar har branden varit ett ständigt återkommande inslag.

Biologiskt kulturarv

Växter och djur har under årtusenden anpassat sig till naturliga bränder. Många arter har därför gynnats av människans bränningar för slåtter och betesdriften. Arterna hör till vårt biologiska kulturarv, som likt stenmurar och odlingsrösen berättar om det forna småskaliga jordbrukslandskapet.

Varför bränner vi?

Under de senaste hundra åren har jordbruket förändrats. Ängar och betesmarker, en del av vårt kulturlandskap med rik biologisk mångfald, har övergivits och vuxit igen eller fått en annan användning. Arter knutna till dessa miljöer för därför en tynande tillvaro och riskerar att försvinna. De behöver vår hjälp, och på den här platsen får de det.

Farligt med brand?

Dör inte alla djur när man bränner? Nej, för vid en kontrollerad bränning rör sig branden långsamt eller ytligt och de flesta av djuren hinner undan. Dessutom sker bränning vanligen tidigt på säsongen, innan insekter och andra djur blivit aktiva.

Bidrar till omstart

Efter en brand kan landskapet se öde och förkolnat ut. Men snart spirar nytt liv igen från markens fröbank. Nya fröer sprids dessutom med vinden och får möjlighet att gro i den blottade jorden. Efter några månader spirar gräs och örter, utmärkta för kreatur att beta. Ett växtsamhälle med mångfald tar form!

Gynnar pollinatörer

Mångfald av örter och gräs lockar till sig bin och andra steklar, fjärilar, flugor och skalbaggar. Dessa pollinatörer behövs för att växterna ska kunna bilda frön och frukter. Mycket av det vi människor äter – frukt från trädgårdar, blåbär från skogen och raps från åkrar – pollineras av insekter. Det finns alltså många goda skäl att värna våra pollinatörer!

ljunghumla

Blommande ljung lockar till sig humlor och många andra av våra oumbärliga pollinatörer.

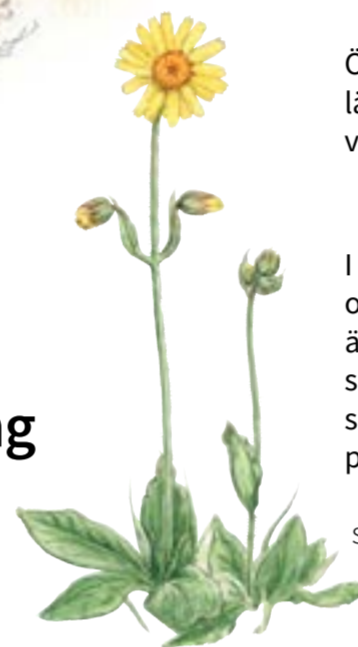

ljung

grön sandjägare

Över blottad sand och jord kan jordlöpare och andra småkryp lätt ta sig fram. Den vegetationsfria marken lockar också till sig vildbin och andra insekter som bygger sina bon i lättgrävd sand.

I magra, öppna gräsmarker trivs ovanliga vaxskivlingar. Naturtypen är också värdefull för den specialiserade flora som minner om det småskaliga odlingslandskapet Sverige präglades av förr i tiden.

slåttergubbe

scharlakansvaxskivling

🇬🇧 Fire that promotes life

Wildfires have occurred in nature since time immemorial. They have started naturally, but have also been used by people to create better conditions for cultivation and grazing.

Plants and animals have adapted to natural fires and have also benefitted from human burning practices. However, in today's modern agricultural landscape, habitats for fire-dependent species have declined drastically. They need our help, which is why we carry out burning here.

Prescribed burning is controlled and takes place early in the season. Old growth is burned, and the proportion of brushwood and shrubs is reduced. Open land enables small and tender herbs and grasses to grow, attracting insects such as bees, wasps, ants, butterflies, flies, and beetles. Fire also creates bare ground, which favours insect life.

Vilken nytta gör naturvårdsbränning?

- Gräsmarker som lämnats att växa igen blir "som nya".
- Tjocka lager med död, kvävande växtlighet brinner upp, exempelvis mossmattor.
- Andelen skuggande sly och buskar minskar.
- Högvuxen, grov ljung ersätts av späda plantor.
- Blottad jord eller sand skapas.
- Solstrålars värme och ljus når ner till marken.
- Mineraller frigörs och en del av markens kväveinnehåll försvinner upp i luften med röken.
- Konkurrensstarka, storvuxna örter och gräs minskar till förmån för små och späda arter.
- Gräs som spirar efter en brand blir smakligare för djuren.

Läs mer om projektet på vår webbplats www.liferestored.se eller sök upp oss på Facebook eller Instagram.

Denna skylt är producerad med ekonomiskt stöd från Europeiska unionens Life-program. Innehållet ansvarar projektet Life RestoRED för. Det återspeglar inte nödvändigtvis Europeiska kommissionens uppfattning.